

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

кафедра криміналістики

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СУДОВО-ЕКСПЕРТНІ УСТАНОВИ В УКРАЇНІ»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2022

Харків 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Судово-експертні установи в Україні» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 36 с.

Розробники:

Шепітько Валерій Юрійович, доктор юридичних наук, професор, академік
НАПрН України;
Демидова Євгенія Євгеніївна, кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка
кафедри криміналістики;
Яремчук Вікторія Олегівна, кандидатка юридичних наук, доцентка, асистентка
кафедри криміналістики;
Павлюк Наталія Вікторівна, кандидатка юридичних наук, доцентка, асистентка
кафедри криміналістики;
Колеснікова Інна Анатоліївна, кандидатка юридичних наук, асистентка
кафедри криміналістики;
Латиш Катерина Володимирівна, кандидатка юридичних наук, асистентка
кафедри криміналістики

Затверджено на засіданні кафедри криміналістики
(протокол № 7 від 16 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри - Шепітько Валерій Юрійович, доктор юридичних наук,
професор, академік НАПрН України.

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	6
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	10
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	13
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	13
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	15
5. Форми педагогічного контролю й засоби оцінювання результатів навчання	18
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	19
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	22
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	22

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Судово-експертні установи в Україні» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 08 «Право»	За вибором студента	За вибором студента
Кількість модулів – 2	Спеціальність – 081 «Право»	Рік підготовки: 2022-2023	Рік підготовки: 2022-2023
		семестр	семестр
Загальна кількість годин - 120	Рівень освіти – другий (магістерський)	1-2	1-2
		Лекції	Лекції
		20год.	6 год.
		Практичні/семінарські заняття	Практичні/семінарські заняття
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		80год.	110 год.
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань(диференційований залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 - 4, самостійної роботи студента - 6 - 8.			

Мета викладання навчальної дисципліни «Судово-експертні установи в Україні» – формування системи знань про поняття, порядок підготовки та атестації судового експерта, його права, обов’язки та відповідальність, правові відносини з особами або органами, що

залучили судового експерта, суддею, судом; систему судово-експертних установ України, їх структуру та виконувані функції, наукові та практичні здобутки, перспективні розробки; сутність, правову природу та завдання судової експертизи; порядок підготовки, призначення та провадження судової експертизи; основи експертних методик; класифікацію судових експертиз та їх сучасні можливості. Опанування умінням відмежовувати судові експертизи від експертиз і досліджень, що виконуються не суб'єктами судово-експертної діяльності, надавати оцінку висновку експерта та використовувати його як доказ, комплексно використовувати можливості судових експертиз при розслідуванні кримінальних правопорушень різних видів, у судочинстві різних видів і виконавчому провадженні.

Завдання:

- формування системи знань з теоретичних засад судової експертизи в Україні та провідних країнах світу;
- засвоєння законодавства України в галузі судової експертизи та судово-експертної термінології в обсязі, необхідному для ефективного ситуаційно зумовленого використання спеціальних знань у формі призначення та проведення судової експертизи;
- забезпечення чіткого розуміння сучасної системи, структури, завдань та функцій державних спеціалізованих установ судової експертизи, суб'єктів судово-експертної діяльності приватної та комунальної форми власності, статусу і ролі судового експерта;
- формування релевантних сучасним і перспективним викликам умінь і навичок зі збирання доказів, відібрання зразків, упакування й транспортування об'єктів експертного дослідження, формулювання питань на розгляд експерта, призначення та проведення судової експертизи, оцінки висновку експерта і використання його як доказу;

- генерування навичок комплексного використання можливостей судових експертиз при розслідуванні кримінальних правопорушень різних категорій, у судочинстві різних видів, у виконавчому провадженні.

Пререквізити: «Теорія права», «Історія держави та права України», «Конституційне право», «Логіка», «Мова української юриспруденції», «Адміністративне судочинство», «Цивільний процес», «Кримінальний процес», «Криміналістика».

Кореквізити: «Приватне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці»; «Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці»; «Порівняльне правознавство»; «Нормативно-правове регулювання судово-експертної діяльності»; «Експертні помилки»; «Судові експертизи в сфері інформаційних технологій»; «Правовий статус судового експерта».

Постреквізити:-

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1	Оцінювати природу та зміст базових категорій інституту спеціальних знань та форми їх використання у судочинстві, аналізувати їх змістовне наповнення.
РН 2	Демонструвати розуміння генези використання спеціальних знань у судочинстві України та зарубіжних країн.
РН-3	Співвідносити та інтегрувати знання про міжнародне співробітництво у галузі судової експертизи.
РН-4	Дискутувати зі складних проблем щодо правового регулювання судово-експертної діяльності.
РН-5	Дискутувати зі складних правових проблем застосування міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.
РН-6	Демонструвати розуміння системи суб'єктів судово-експертної

	діяльності та державних спеціалізованих експертних установ.
РН-7	Демонструвати розуміння поняття та професіограму судового експерта.
РН-8	Аналізувати змістовне наповнення прав та обов'язків судового експерта.
РН-9	Демонструвати знання про обставини, що забороняють участь особи як експерта в судочинстві.
РН-10	Демонструвати навички про правові й організаційні засади здійснення експертної діяльності державними спеціалізованими експертними установами України.
РН-11	Демонструвати навички класифікації судових експертиз, що проводяться експертними установами в Україні.
РН-12	Демонструвати навички розуміння структуру і зміст документів про призначення експертизи в Україні.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей і досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності й освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК1.1. Здатність вирішувати проблеми інноваційного характеру.

ЗК1.2. Здатність оцінювати та підтримувати якість результату професійної і соціальної діяльності.

ЗК1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.

ЗК1.5. Здатність до лідерства, відповідальності, ухвалення неупереджених і вмотивованих рішень.

Спеціальних компетентностей:

СК 1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК 9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК 10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК 15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК1.1. Здатність аналізувати механізми оцінки ефективності юридичної практики за напрямками (галузями) юридичної діяльності.

СК1.5. Здатність вирішувати колізійні проблеми правового регулювання суспільних відносин.

Програмних результатів навчання:

ПРН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

ПРН6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

ПРН13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

ПРН17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

ПРН1.3. Аналізувати механізми публічно-правового і приватно-правового регулювання в юридичній практиці.

ПРН 1.4. Характеризувати особливості інноваційної діяльності та інноваційного менеджменту у правовій сфері.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Судово-експертна діяльність в Україні

Спеціальні знання та форми їх використання у судочинстві. Законодавство України про судову експертизу. Поняття спеціальних знань. Форми використання спеціальних знань у судочинстві України. Генеза використання спеціальних знань у судочинстві України та зарубіжних країн. Сучасна система суб'єктів судово-експертної діяльності в зарубіжних країнах. Міжнародне співробітництво у галузі судово-експертної діяльності. Конституційні приписи про визначення засад судових експертиз. Спеціальний закон про судову експертизу. Процесуальне законодавство України. Підзаконні нормативно-правові акти. Міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Перспективне законодавство України про судову експертизу. Законодавчо визначена система суб'єктів судово-експертної діяльності та державних спеціалізованих експертних установ.

Судовий експерт як суб'єкт судово-експертної діяльності в Україні. Поняття та професіограма судового експерта. Підготовка й атестація судового експерта в Україні. Державний Реєстр атестованих судових експертів в Україні. Права та обов'язки судового експерта. Відповідальність судового експерта. Обставини, що забороняють участь особи як експерта в судочинстві. Гарантії незалежності судового експерта та правильності його висновку. Правові відносини судового експерта з особами або органами, що його залучили, суддею, судом.

Науково-дослідні установи судових експертиз Міністерства юстиції України як суб'єкти судово-експертної діяльності. Історія створення та розвитку. Мета і предмет діяльності. Завдання та функції. Повноваження. Організаційна структура. Наукові й практичні здобутки, перспективні розробки.

Експертна служба Міністерства внутрішніх справ як суб'єкт судово-експертної діяльності. Історія створення та розвитку. Мета і предмет діяльності. Завдання та функції. Повноваження. Організаційна структура. Наукові й практичні здобутки, перспективні розробки.

Експертні служби Міністерства оборони України, Державної прикордонної служби України та Служби безпеки України як суб'єкти судово-експертної діяльності. Історія створення та розвитку. Мета і предмет діяльності. Завдання та функції. Повноваження. Організаційна структура. Наукові й практичні здобутки, перспективні розробки.

Науково-дослідні установи судових експертиз, судово-медичні та судово-психіатричні установи Міністерства охорони здоров'я України як суб'єкти судово-експертної діяльності. Історія створення та розвитку. Мета і предмет діяльності. Завдання та функції. Повноваження. Організаційна структура. Наукові й практичні здобутки, перспективні розробки.

Модуль 2. Проведення судових експертиз у судово-експертних установах України

*Класифікація судових експертиз, що проводяться судово-експертними установами в Україні. Окремі експертні теорії і вчення, їх роль у судово-експертній діяльності. Завдання судової експертизи. Роль судової експертизи як засобу доказування у різних видах судочинства в Україні. Наукові підстави для класифікації судових експертиз. Класи, роди, види й підвиди судових експертиз. Первинні, додаткові, повторні, комісійні та комплексні експертизи. Судові експертизи *invivo* та *postmortem*.*

Порядок призначення судових експертиз в Україні. Особи та органи, наділені правом на залучення експерта. Структура й зміст документів про призначення експертизи. Особливості формулювання питань на розгляд експерта. Призначення та проведення первинних, додаткових, повторних, комісійних та комплексних експертиз. Суб'єкти збирання та надання матеріалів для проведення експертизи. Порядок збирання доказів, відібрання зразків, упакування й транспортування об'єктів експертного дослідження.

Порядок проведення судових експертиз судово-експертними установами в Україні. Стадії експертного дослідження: структура, завдання та шляхи їх вирішення. Методи та методика експертного дослідження. Особливості процесу дослідження при проведенні комісійних та комплексних судових експертиз. Інформаційне та науково-технічне забезпечення проведення судових експертиз. Алгоритмізація та автоматизація процесів вирішення експертних завдань в судово-експертних установах. Реєстр методик проведення судових експертиз.

Комплексне використання можливостей судових експертиз при розслідуванні кримінальних правопорушень різних видів. Найдоцільніші комплекси судових експертиз при розслідуванні злочинів проти основ національної безпеки України. Найдоцільніші комплекси судових експертиз при розслідуванні кримінальних правопорушень проти життя, здоров'я, волі, честі, гідності, статевої свободи та недоторканості особи. Найдоцільніші комплекси судових експертиз при розслідуванні кримінальних правопорушень корупційної спрямованості. Найдоцільніші комплекси судових експертиз при розслідуванні кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності. Найдоцільніші комплекси судових експертиз при розслідуванні кримінальних правопорушень проти довкілля. Найдоцільніші комплекси судових експертиз у цивільному судочинстві. Найдоцільніші комплекси судових експертиз у господарському судочинстві. Найдоцільніші комплекси судових експертиз в адміністративному судочинстві. Найдоцільніші комплекси судових експертиз у розгляді справ про

адміністративні правопорушення. Найдоцільніші комплекси судових експертиз у виконавчому провадженні, що здійснюється в Україні.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Судово-експертна діяльність в Україні.				
		Тема 1. Спеціальні знання та форми їх використання у судочинстві. Законодавство України про судову експертизу.	12	2	2	8
		Тема 2. Судовий експерт як суб'єкт судово-експертної діяльності в Україні.	12	2	2	8
		Тема 3. Науково-дослідні установи судових експертиз Міністерства юстиції України як суб'єкти судово-експертної діяльності.	12	2	2	8
		Тема 4. Експертна служба Міністерства	12	2	2	8

		внутрішніх справ як суб'єкт судово-експертної діяльності.				
		Тема 5. Експертні служби Міністерства оборони України, Державної прикордонної служби України та Служби безпеки України як суб'єкти судово-експертної діяльності.	12	2	2	8
		Тема 6. Науково-дослідні установи судових експертиз, судово-медичні та судово-психіатричні установи Міністерства охорони здоров'я України як суб'єкти судово-експертної діяльності.	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	72	12	12	48
		Модуль 2. Проведення судових експертиз у судово-експертних установах України				
		Тема 1. Класифікація судових експертиз, що проводяться судово-експертними установами в	12	2	2	8

		Україні.				
		Тема 2. Порядок призначення судових експертиз в Україні.	12	2	2	8
		Тема 3. Порядок проведення судових експертиз судово-експертними установами в Україні.	12	2	2	8
		Тема 4. Комплексне використання можливостей судових експертиз при розслідуванні кримінальних правопорушень різних видів.	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	48	8	8	32
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	20	20	80

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Судово-експертна діяльність в Україні.				
		Тема 1. Спеціальні знання	15	2	2	11

		та форми їх використання у судочинстві. Законодавство України про судову експертизу.				
		Тема 2. Судовий експерт як суб'єкт судово-експертної діяльності в Україні.	11	-	-	11
		Тема 3. Науково-дослідні установи судових експертиз Міністерства юстиції України як суб'єкти судово-експертної діяльності.	15	2	2	11
		Тема 4. Експертна служба Міністерства внутрішніх справ як суб'єкт судово-експертної діяльності.	13	2	-	11
		Тема 5. Експертні служби Міністерства оборони України, Державної прикордонної служби України та Служби безпеки України як суб'єкти судово-експертної діяльності.	11	-	-	11
		Тема 6. . Науково-дослідні установи судових експертиз, судово-медичні та судово-психіатричні установи	11	-	-	11

		Міністерства охорони здоров'я України як суб'єкти судово-експертної діяльності.				
		<i>Разом</i>	76	6	4	66
		Модуль 2 Проведення судових експертиз у судово-експертних установах України				
		Тема 1. Класифікація судових експертиз, що проводяться судово-експертними установами в Україні.	11	-	-	11
		Тема 2. Порядок призначення судових експертиз в Україні.	11	-	-	11
		Тема 3. Порядок проведення судових експертиз судово-експертними установами в Україні.	11	-	-	11
		Тема 4. Комплексне використання можливостей судових експертиз при розслідуванні кримінальних правопорушень різних видів.	11	-	-	11
		<i>Разом</i>	44	-	-	44

		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	6	4	110

5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Судово-експертні установи в Україні» передбачає проведення поточного й підсумкового контролю.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: вирішення практичних та ситуаційних завдань, усне/письмове опитування, вирішення завдань під час роботи зі зразками та колекціями процесуальних документів (постановами, експертними висновками), відпрацювання навичок використання окремих науково-технічних засобів та їх комплектів тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться у формі виконання лабораторних робіт. Впродовж навчання студенти виконують *2 лабораторні роботи*. Представляють портфолію лабораторних робіт. Максимальна кількість балів за виконання лабораторної роботи – 10.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за

результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль				Підсумкова оцінка знань (диференційований залік)	
Модуль № 1		Модуль № 2		Самостійна робота студентів	
п/з	л/р	п/з	л/р		
max 30	max 10	max 30	max 10	max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Лабораторна робота	Max 10	Високий (творчий) рівень щодо застосування науково-технічних засобів і технологій, криміналістичних прийомів, методологічних рекомендацій
	7	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але є незначні помилки. Середній рівень щодо застосування науково-технічних засобів і технологій, криміналістичних прийомів, методологічних рекомендацій.

	5	Задовільний рівень щодо застосування науково-технічних засобів і технологій, криміналістичних прийомів, методологічних рекомендацій
	Min 0	Незадовільний рівень щодо застосування науково-технічних засобів і технологій, криміналістичних прийомів, методологічних рекомендацій.
Індивідуальна підсумкова письмова робота	Max 20	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	15	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	10	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками. Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми з аргументації окремих понять та суджень у роботі, доведеність висновків.
	5	Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи. Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.
	Min 0	Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки. При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації.

Диференційований залік	100	1. Систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни.
------------------------	-----	--

зараховано		<p>2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.</p>
	90	<p>1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.</p>
	85	<p>1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.</p>
	75	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.</p>
	70	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.</p>
	60	<p>1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.</p>
не зараховано	55	<p>1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.</p>

**7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти
денної/заочної форми навчання**

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34

**8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення
навчальної дисципліни**

Нормативно-правові акти

Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>.

Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>.

Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.

Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>.

Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>.

Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30.06.1993 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text>.

Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>.

Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>.

Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text>.

Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.

Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text>.

Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>.

Про Бюро економічної безпеки України: Закон України від 28.01.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text>.

Про Збройні Сили України: Закон України від 06.12.1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text>.

Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10.11.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19#Text>.

Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text>.

Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України від 12.07.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14#Text>.

Деякі питання Національного бюро з розслідування авіаційних подій та інцидентів з цивільними повітряними суднами: постанова КМУ від 3.05.2020 р. № 417 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/417-2020-%D0%BF#Text>.

Про затвердження Положення про Державну службу України з питань праці: постанова Кабінету Міністрів України від від 11.02.2015 р. № 96 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/96-2015-%D0%BF#Text>.

Про затвердження Положення про Експертну службу Міністерства внутрішніх справ України: Наказ МВС України від 03.11.2015 р. № 1343, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 р. за № 1390/27835 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1390-15#Text>.

Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень: Наказ Міністерства юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 26.12.2012 № 1950/5). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>.

Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень в системі Служби безпеки України: Наказ Центрального управління Служби безпеки України від 29.05.2015 р. № 371,

zareєстрований в Міністерстві юстиції України 22.06.2015 р. за № 738/27183.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0738-15#Text>.

Про затвердження Порядку проведення державної експертизи інвестиційних проектів: постанова Кабінету Міністрів України від 09.06.2011 р. № 701 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/701-2011-%D0%BF#Text>.

Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: наказ МВС України від 27.04.2020 р. № 357, zareєстрований в Міністерстві юстиції України 15.05.2020 р. за № 443/34726 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20#Text>.

Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України: Наказ МВС України від 06.07.2017 № 570, zareєстрований в Міністерстві юстиції України 27.07.2017 р. за № 918/30786. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#Text>.

Про затвердження Інструкції про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події: наказ МВС України від 03.11.2015 р. № 1339, zareєстрований в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 р. за № 1392/27837 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1392-15#Text>.

Про затвердження Порядку спільних дій Національної поліції України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України під час проведення огляду місця пожежі, виявлення, припинення, попередження та розслідування кримінальних правопорушень та інших подій, пов'язаних з пожежами: наказ МВС України від 24.07.2017 р. № 621, zareєстрований в Міністерстві

юстиції України 14.08.2017 р. за № 998/30866 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0998-17#Text>.

Про затвердження Інструкції про поводження з вибуховими матеріалами в органах і підрозділах Національної поліції України та підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України: наказ МВС України від 19.08.2019 р. № 691, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 04.10.2019 р. за № 1081/34052 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1081-19#Text>.

Про затвердження Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису: Наказ МВС України від 18.12.2018 р. № 1026, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 11.01.2019 р. за № 28/32999 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0028-19#Text>.

Про затвердження та введення в дію Інструкції про порядок вилучення, обліку, зберігання та передачі речових доказів у кримінальних справах, цінностей та іншого майна органами дізнання, досудового слідства і суду (в новій редакції): наказ Генерального прокурора України, Державної податкової адміністрації України, Верховного Суду України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Державної судової адміністрації України від 27.08.2010 р. N 51/401/649/471/23/125 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0051900-10#Text>.

Про затвердження Порядку взаємодії при розгляді звернень органів, що здійснюють досудове розслідування, прокуратури та виконанні запитів іноземних держав щодо виявлення та розшуку активів: Наказ Наказ Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, Національного антикорупційного бюро України, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства

фінансів України від 20.10.2017 р. № 115/197-о/297/586/869/857, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 02.11.2017 р. за № 1342/31210. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1342-17#Text>.

Про затвердження Порядку взаємодії АРМА і Державного бюро розслідувань щодо виявлення та розшуку активів: Наказ Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів та Державного бюро розслідувань від 26.04.2021 № 151/262, зареєстрований Міністерстві юстиції України 14.05.2021 р. за N 642/36264. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0642-21#Text>.

Література

Основна література

Білецька Г.А. Судова медицина та судова психіатрія: підручник / Г.А. Білецька. Харків, Право, 2018. 376 с.

Білоус В. В. Законодавче забезпечення генетичної ідентифікації в Україні: проблеми теорії і практики криміналістики. *Право і суспільство*. 2015. ч. 3. № 5-2. С. 216-224.

Білоус В. В. Проблеми законодавчого та інформаційного забезпечення геномної ідентифікації в Україні. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія юридичні науки. Вип. 3. Т. 3, 2015. С. 78-84.

Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. / Нац. акад. прав. Наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2018. Т. 20: Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія. 952 с.

Демидова Є. Є. Тактика допиту обізнаних осіб: монографія. Харків: Апостіль, 2013. 232 с.

До 150-річчя з дня народження Заслуженого професора Миколи Сергійовича Бокаріуса : монографія / редкол.: О. М. Ключев та ін. Харків : НДІ суд. експертиз ім. М. С. Бокаріуса : Промінь, 2019. 176 с.

Експертизи у кримінальному провадженні : наук.-практ. посіб. / кол. авт.: М. С. Туркот, Н. В. Нестор, А. В. Столітній та ін. Київ : Норма права, 2020. 308 с.

Експертизи у судочинстві України : наук.-практ. посіб. ; за ред. В. Г. Гончаренко, І. В. Гора. Київ : Юрінком Інтер, 2015. 504 с.

Інноваційні засади техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції : монографія / кол. авт.: В. Ю. Шепітько, В. А. Журавель, Г. К. Авдеева та ін. ; за ред. В. Ю. Шепітька, В. А. Журавля. Харків : Вид. агенція «Апостіль», 2017. 260 с.

Криміналістика: підруч. У 2-х т. Т.1 / В.Ю. Шепітько, В.А. Журавель, В.О. Коновалова; за ред. В.Ю, Шепітько. Харків: Право, 2019. 456 с.

Криміналістика: підруч. У 2-х т. Т.2 / В.Ю. Шепітько, В.А. Журавель, В.О. Коновалова; за ред. В.Ю, Шепітько. Харків: Право, 2019. 328 с.

Криміналістика і судова експертиза : міжвідом. наук.-метод. зб. / відп. ред. О. Г. Рувін. Київ : Ліра-К, НДІ судових експертиз, М-во юстиції України, 2018. Ч. 2. Вип. 63. 424 с.

Основи судової експертизи : навч. посіб. для фахівців, які мають намір отримати або підтвердити кваліфікацію судового експерта / авт.-уклад.: Л. М. Головченко, А. І. Лозовий, Е. Б. Сімакова-Єфремян та ін. Харків : Право, 2016. 928 с.

Особливості підготовки матеріалів для призначення судових експертиз : навч. наочн. посіб. для працівників правоохоронних органів / укладачі: О. П.

Угровецький, В. В. Аброськін, І. Р. Шинкаренко, та ін. Харків : ХНДІСЕ; Промінь, 2019. 180 с.

Особливості підготовки матеріалів при призначенні судово-почеркознавчої експертизи: методичні рекомендації / Т. В. Кузнєцова, С. І. Смірнова - К: Український науково-дослідний інститут спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України, 2019. 38 с.

Правова доктрина України : У 5 т. / редкол. В. Я. Тацій та ін. Харків : Право, 2013. Т. 5: Кримінально-правові науки в Україні: стан, проблеми та шляхи розвитку. 1240 с.

Сімакова-Єфремян Е. Б. Комплексні судово-експертні дослідження: теорія і практика : монографія. Харків : Право, 2016. 456 с.

Столітній шлях судової експертизи в Україні 1918-2018 рр. : монографія ; за ред. О. М. Ключова. Харків : Золоті сторінки, 2018. 336 с.

Судова експертиза об'єктів інтелектуальної власності: теорія і практика : наук.-практ. зб. Київ : Інтерсервіс, 2020. Вип. 6. 110 с.

Судові експертизи в процесуальному праві України : навч. посіб. / кол. авт.: Н. В. Нестор, О. Г. Рувін та ін. Київ : Ліра-К, 2019. 424 с.

Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса Міністерства юстиції України - 95 років сумлінного служіння істині = Non. Prof. M. S. Bokarius Kharkiv research institute of forensic examinations of the ministry of justice of Ukraine-95 years of conscientious serving the truth / авт.-уклад. О. М. Ключова та ін. Харків : Золоті сторінки, 2018. 191 с.

Чорноус Ю. М. Криміналістичне забезпечення розслідування злочинів : монографія. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 492 с.

Шепітько В. Ю. Вибрані твори. Избранные труды. Харків : Апостіль, 2010. 572 с.

Шепітько В., Шепітько М. Кримінальне право, криміналістика та судові науки : енциклопедія. Харків : Право, 2021. 508 с.

Яремчук В. О. Деякі питання дослідження зброї при розслідуванні вбивств. Юридичний науковий електронний журнал. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2020. Вип. 2. С. 430-433. URL: http://lsej.org.ua/2_2020/113.pdf

Яремчук В. О. Окремі проблеми проведення експертизи зброї та слідів і обставин її використання. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Юридичні науки. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2020. Том 31. (70). Ч.3 N2. С. 144-148. URL: http://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/2_2020/part_3/26.pdf

Яремчук В. О. Організація та тактика залучення спеціаліста при проведенні слідчих (розшукових) дій : монографія ; за ред. В. Ю. Шепітька. Харків : Вид. агенція «Апостіль», 2015. 228 с.

Kriminalistika ir teismo ekspertologija: mokslas, studijos, praktika. Criminalistics and forensic expertology: science, studies, practice : XV / ed.: H. Malewsky, V. Shepytko etc. Криміналістика і судовая експертологія: наука, обучение, практика. Kaunas, 2019. Т. 2. 2019. 446 с.

Textbook of Criminalistics. Vol. 1: General Theory/ed. by Hendrik Malevski, Valery Shepitko. Kharkiv: Apostille Publishing LLC, 2016. 488 p.

Shepitko V. Introduction to criminalistics. Kharkiv : Apostille Publishing House LLC, 2021. 168 p.

Додаткова література

Актуальні питання призначення та проведення експертиз : наук.-практ. посіб. Київ : Нац. акад. прокуратури України, 2017. 300 с.

Воробей О. В. Лабораторний практикум з техніко-криміналістичного дослідження документів. Київ : НАВС 2016. 72 с.

Експертиза товарів : навч. посіб. / кол. авт.: А. А. Дубініна, І. О. Дудла, М. Р. Мардар та ін. Харків : ХДУХТ, 2017. 685 с.

Комісарчук Р. В. Судові експертизи при розслідуванні злочинів у сфері економіки : навч.-метод. посібник. Одеса : Вид. дім «Гельветика», 2017. 92 с.

Криміналістика і судова експертиза : міжвідом. наук.-метод. зб. / голов. ред. Д. В. Журавльов. Київ : Київ. наук.-дослід. ін-т суд. експертиз М-ва юстиції України, 2020. Вип. 65. 800 с.

Мельник Р. В. Особливості судово-балістичної експертизи об'єктів, перероблених у вогнепальну зброю : наук. практ. посіб. Київ : ЦУЛ, 2017. 134 с.

Пожежно-технічна експертиза : підручник ; за ред. А. С. Белікова. Дніпро : Журфонд, 2020. 260 с.

Техніко-криміналістичне дослідження документів : навч.-метод. посіб. / кол. авт. : О. В. Воробей, І. М. Мельников, О. Г. Волошин. Київ : ЦУЛ, 2016. 304 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України - <https://minjust.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Офісу Генерального прокурора - <https://www.gp.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Національної поліції України - <https://www.npu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Державного бюро розслідувань - <https://dbr.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Служби безпеки України - <https://ssu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Національного антикорупційного бюро України - <https://nabu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Державної податкової служби - <https://tax.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Бюро економічної безпеки України - <https://esbu.gov.ua/>.

Офіційний веб-портал Міністерства оборони України - <https://www.mil.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Ради національної безпеки і оборони України - <https://www.rnbo.gov.ua/>.

Офіційний веб-портал Державної авіаційної служби України - <https://avia.gov.ua/>.

Офіційний веб-портал Державного космічного агентства України - <https://www.nkau.gov.ua/ua/>.

Офіційний веб-портал Міжнародної організації цивільної авіації (ІКАО) - <https://www.icao.int/>.

Офіційний веб-портал Національного бюро з розслідування авіаційних подій та інцидентів з цивільними повітряними суднами - <https://nbaai.gov.ua/>

Науково-дослідні установи судових експертиз Міністерства юстиції України:

Науково-дослідний центр судової експертизи з питань інтелектуальної власності - <https://intelelect.org.ua>

Київський науково-дослідний інститут судових експертиз - <https://kndise.gov.ua>

Вінницьке відділення Київського науково-дослідного інституту судових експертиз - <https://kndise.gov.ua/category/filialy/>

Житомирське відділення Київського науково-дослідного інституту судових експертиз - <https://kndise.gov.ua/category/filialy/>

Кропивницьке відділення Київського науково-дослідного інституту судових експертиз - <https://kndise.gov.ua/category/filialy/>

Івано-Франківське відділення Київського науково-дослідного інституту судових експертиз - <https://kndise.gov.ua/category/filialy/>

Тернопільське відділення Київського науково-дослідного інституту судових експертиз - <https://kndise.gov.ua/category/filialy/>

Хмельницьке відділення Київського науково-дослідного інституту судових експертиз - <https://kndise.gov.ua/category/filialy/>

Черкаське відділення Київського науково-дослідного інституту судових експертиз - <https://kndise.gov.ua/category/filialy/>

Чернівецьке відділення Київського науково-дослідного інституту судових експертиз - <https://kndise.gov.ua/category/filialy/>

Чернігівське відділення Київського науково-дослідного інституту судових експертиз - <https://kndise.gov.ua/category/filialy/>

Дніпропетровський науково-дослідний інститут судових експертиз - <http://www.dniprondise.dp.ua/>

Запорізьке відділення Дніпропетровського НДІСЕ - <http://www.sudexp.in.ua>

Донецький науково-дослідний інститут судових експертиз - <http://www.dnise.dn.ua/>

Луганське відділення Донецького НДІСЕ - <http://www.dnise.dn.ua/>

Львівський науково-дослідний інститут судових експертиз - <http://Indise.in.ua/>

Закарпатське відділення Львівського науково-дослідного інституту судових експертиз - <http://Indise.in.ua/contacts>

Рівненське відділення Львівського науково-дослідного інституту судових експертиз - <http://Indise.in.ua/contacts>

Волинське відділення Львівського науково-дослідного інституту судових експертиз - <http://Indise.in.ua/contacts>

Одеський науково-дослідний інститут судових експертиз - <http://ondise.minjust.gov.ua>

Миколаївське відділення Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз - <http://ondise.minjust.gov.ua/kontakty/>

Херсонське відділення Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз - <http://ondise.minjust.gov.ua/kontakty/>

Національний науковий центр «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М.С. Бокариуса» - <http://www.hniise.gov.ua>

Полтавське відділення Харківського науково-дослідного інституту судових експертиз ім. Засл.проф.М.С.Бокариуса»- <https://www.hniise.gov.ua/2-feedback.html>

Сумське відділення Націольного наукового центру «Інституту судових експертиз ім. Засл.проф. М.С.Бокариуса» - <https://www.hniise.gov.ua/2-feedback.html>

Судово-експертні установи МВС України:

Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України - ndekc.mvs.gov.ua

Вінницький НДЕКЦ МВС України - <http://ndekc.vn.ua/>

Волинський НДЕКЦ МВС України - <http://ndekc.volyn.ua/>

Дніпропетровський НДЕКЦ МВС України - <https://ndekc.dp.ua/>

Донецький НДЕКЦ МВС України - <https://ndekc.dn.ua/> (м.Маріуполь)

Житомирський НДЕКЦ МВС України - <https://www.ndekc.zhitomir.ua/>

Закарпатський НДЕКЦ МВС України - <https://ndekc-zakarpatya.org/>

Запорізький НДЕКЦ МВС України - <http://ndekc.zp.ua/>

Івано-Франківський НДЕКЦ МВС України - <http://www.ndekc.if.ua/>

Київський НДЕКЦ МВС України - <http://ndekc.kiev.ua/>

Кіровоградський НДЕКЦ МВС України - <https://ndekc-kirovograd.org.ua/>

Луганський НДЕКЦ МВС України - <http://luga-ndekc.com.ua/>

Львівський НДЕКЦ МВС України - <http://ndekc.lviv.ua/>

Миколаївський НДЕКЦ МВС України - <https://ndekc.mk.ua/kontakty/>

Одеський НДЕКЦ МВС України - <http://expertise.odessa.ua/>

Полтавський НДЕКЦ МВС України - <https://poltavandekc.pp.ua/>

Рівненський НДЕКЦ МВС України - <https://ndekcrv.gov.ua/>

Сумський НДЕКЦ МВС України -

<https://www.facebook.com/SUMY.NDEKC/>

sumi@ndekc.mvs.gov.ua

Тернопільський НДЕКЦ МВС України - <https://ndekc.te.ua/>

Харківський НДЕКЦ МВС України - <https://ndekc.kh.ua/>

Херсонський НДЕКЦ МВС України - <https://www.ndekc-ks.gov.ua/>

Хмельницький НДЕКЦ МВС України - <http://ndekc.km.ua/>

Черкаський НДЕКЦ МВС України - <http://ndekc.ck.ua/>

Чернівецький НДЕКЦ МВС України - <https://www.ndekc.cv.ua/>

Чернігівський НДЕКЦ МВС України - <https://www.ndekcmvs.cn.ua/>

Український науково-дослідний інститут спеціальної техніки та судових експертиз СБУ - <https://ssu.gov.ua/naukovo-doslidnytskyi-institut>

Головний експертно-криміналістичний центр Державної прикордонної служби України - <https://dpsu.gov.ua/ua/golovniy-ekspertno-kriminalistichniy-centr/>

Установи судово-психіатричної експертизи Міністерства охорони здоров'я України:

Українській науково-дослідний інститут соціальної і судової психіатрії та наркології Міністерства охорони здоров'я України - <http://undisspn.org.ua>

Київський міський центр судово-психіатричної експертизи — <https://med.kyivcity.gov.ua/medportal/medview/120.html>

Міжнародні судово-експертні установи та організації:

Association of Firearms and Tool Mark Examiners (AFTE) - <https://afte.org>
 European Network of Forensic Science Institutes
 (Європейська мережа інститутів судових наук) - <https://enfsi.eu>
 Реєстр атестованих судових експертів - <http://rase.minjust.gov.ua>
 Реєстр методик проведення судових експертиз <https://rmpse.minjust.gov.ua/>
 Наукова бібліотека Національного юридичного університету імені
 Ярослава Мудрого - <http://library.nlu.edu.ua/>
 Електронний архів-репозитарій Національного юридичного університету
 імені Ярослава Мудрого - <http://dspace.nlu.edu.ua/>
 Електронний репозитарій ДВНЗ Ужгородського національного
 університету - <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри
 криміналістики. URL:
http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=79:kafedra-kriminalistiki&Itemid=151